

ODSTRÁŇME OHOVÁRANIE Z TRESTNÉHO ZÁKONA

Za trestný čin ohovárania na Slovensku stále hrozí 8 rokov vo väzení.

**POTREBUJEME SLOBODU SLOVA, NIE JEHO KRIMINALIZÁCIU.
Odstráňme trestný čin ohovárania.**

Dôrazne odmietame kriminalizáciu nezávislých médií a kritických novinárov. Traja slovenskí novinári a verejne známe osobnosti, Michal Havran, Tomáš Hudák a Marián Leško, od včera čelia trestným oznámeniam zo strany Smer-SD.

Považujeme to za pokračovanie dlhodobej kampane voči kritickým médiám, ktoré len pred pár dňami eskalovali verbálnymi útokmi na redaktorku RTVS Martu Jančkárovú. Podľa nedávneho [výskumu](#) Investigatívneho centra Jána Kuciaka zažili až dvaja z troch novinárov incident vo forme útoku alebo hrozby.

Je obzvlášť smutné, ak Slovensko po piatich rokoch od vraždy novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej zažíva nielen neakceptovateľný útočný a dehonestujúci slovník niektorých politikov a ich podporovateľov, ale aj snahy politikov obracať sa pre prácu kritických médií a novinárov na súdy.

Anti-SLAPP

Bohužiaľ, na Slovensku sa už istý čas darí verejným činiteľom (politici, sudcovia) zastrašovať novinárov a prostredníctvom rôznych žalôb od médií žiadať stovky tisíc eur. Na tieto systematické snahy o umlčanie verejného záujmu, ktorý bránia predovšetkým novinári, občianska spoločnosť a aktivisti, zareagovala v roku 2022 aj Európska komisia - návrhom anti-SLAPP smernice so zámerom nájsť odpoveď na žaloby známe ako SLAPP (*Strategic Lawsuits Against Public Participation*, strategické žaloby voči účasti verejnosti). Ide o zjavne neopodstatnené alebo zneužívajúce súdne konania proti aktérom zaujímavým sa o témy verejného záujmu, teda o žaloby priamo namierené proti slobode slova.[\[1\]](#)

Ohováranie stále trestné

Slovensko stále patrí ku krajinám, kde je ohováranie (defamation) stále trestným činom. V širšom rámci Európy, zahŕňajúc aj štáty Balkánu a krajiny bývalého ZSSR, bolo ohováranie dekriminalizované v 16 krajinách - z krajín EÚ je to Estónsko (2002), Cyprus (2003), Írsko (2009), Rumunsko (2014) a Malta (2018), pričom 3 ďalšie krajiny (Bulharsko, Chorvátsko a Litva) pristúpili k čiastočnej dekriminalizácii. Šokujúco, z hľadiska prípustnej trestnej sadzby je Slovensko na úplnom dne, keď podľa existujúceho §373 Trestného zákona sa odsúdený za ohováranie môže potrestať odňatím slobody až na 8 rokov.

A to napriek tomu, že všetky medzinárodné ľudsko-právne dokumenty, inštitúcie, ako aj ustálená prax Európskeho súdu pre ľudské práva dôrazne odporúčajú spory o ochranu osobnosti, či dobrej povesti viesť v civilnom konaní, a to predovšetkým v súvislosti s verejnými činiteľmi, ktorí z titulu svojej pozície a zodpovednosti vo verejnom živote musia strpieť omnoho kritickejšiu reflexiu.

Vyzývame týmto politikov, ktorým naozaj záleží na slobodných médiách, aby si pamiatku

Jána Kuciaka a jeho snúbenice uctili naozaj - nielen deklaratórne, či dokonca kriminalizáciou jeho kolegov - a §373 z Trestného zákona čo najskôr odstránili.

[1] MEMO 98 (v rámci projektu [PATFox - Pioneering anti-SLAPP training for freedom of expression](#)) pripravilo slovenské [curriculum](#) s cieľom predstaviť SLAPP, medzinárodný kontext, pripravovanú smernicu, a najmä slovenské reálie, vrátane prípadovej štúdie. Zároveň sme začali s praktickými aktivitami a zlepšovaním právneho povedomia a pripravenosti čeliť takýmto šikanóznym žalobám.